

მაღაზია
«ნებჭენი»

ტელეკავთ დედისა და
ქალთა საერთაშორისო
დღეებს და გთავაზობთ
საუკეთესო ნაჭყ-
ნალოურ პროდუქტებს!
მის: ქ. თბილისი,
ჩაფქავადის ქ. №15

ალიონი

უძველესი გაზეთი უახლესი ინფორმაციებით!

გაზეთი ბაზროლის
1931 წლის 5 იანვრიდან

საზოგადოებრივ-პოლიტიკური გაზეთი.
ყოველკვირეული გამოშვება. № 10 (10347) 9 მარტი, 2020 წ. ფასი 60 თეთრი.

სუფსის ხეობას ეკოლოგიური პრობლემები ელოდება

ალიონი. გაზეთი „ალიონი“ წლების განმავლობაში წერს რეგიონის მდინარის აუზებში ქვა-ღორღის უკონტროლო მოპოვების გამო შექმნილი მძიმე მდგომარეობის შესახებ. შარშან, 10 ივნისის ნომერში ვრცელი სტატია გამოქვეყნდა სათაურით: „რა ხდება სუფსა-ნატანების ხეობაში და რა ეკოლოგიური პრობლემები ელოდება რეგიონს“; <http://alioni.ge/?view=article&id=1189>; „ბაილეტი – რა კეთდება კარგი და ხდება ცუდი გურიის ერთ-ერთ უძველეს სოფელში“.

სოფელ ახალსოფლის მოსახლეობა აპროტესტებდა, რომ მდინარე სუფსის აუზში კარიერის არასწორი ექსპლუატაციის გამო აქაურებმა სავარგულების 50 პროცენტი დაკარგეს და ეს პროცესი გრძელდება.

„მთელი პასუხისმგებლობით ვამბობ, რომ სავარგულები სუფსამ მას შემდეგ წაიღო, რაც

ქვიშა-ზრეშის მომპოვებელმა კომპანიამ, მოსახლეობასთან შეუთანხმებლად, მდინარეს კალაპოტი შეუცვალა. წყალი აქეთ აწევა და მიაქვს ეს ჩვენი მიწები. 600 კუბური მეტრი გაბიონი იყო ჩაწყობილი, კარგად გაკეთდა, 43 დღე პირადად ვიმუშავე იქ და კარგად ვიცი, გააუქმეს მგათმა, აღარ ჩანს საერთოდ. ჩემი ნაგარიშით 18-20 ჰექტარი სავარგული უკვე წაღებულია“ – უთხრა გაზეთ „ალიონს“ ახალსოფელმა **როინი დარჩიამ** („ალიონი“ №29, 2029 წ.)

გასულ პარასკევს, დილით გვაცნობეს, რომ სუფსის კარიერი ღამითაც მუშაობდა მანქანების კოლონას დიდი ოდენობის ინერტული მასალა გაჰქონდა კარიერიდან.

სუფსის ხეობაში არსებულ კარიერზე, რომელიც სოფელ სილაურის ტერიტორიაზე მდებ-

გვ-2

ინფრასტრუქტურული ბუმი სოფელ ბახვში

თემურ მარშანიშვილი

ბახვი თავისი წარსულითა და დღევანდლობით იყო და არის ოზურგეთის მუნიციპალიტეტის ყველაზე დინამიკური და პერსპექტიული სოფელი. ბახვში დღეს 978 კომლი აღირიცხება და 3000 ადამიანზე ცოტა მეტი ცხოვრობს. ძალიან მოკლე დრო ვთქვათ, სახელოვან, სახელმწიფოებრივად მოაზროვნე, წიგნიერ მამულიშვილთა, ეროვნულ მოღვაწეთა შობითა და აღზრდით ბახვს ბადალი არ ჰყავს მთელ ქვეყანაში.

ჰოდა, ამ დიდებულ სოფელში გასულ ხუთშაბათს, 5 მარტს გახლდით და, რომ იტყვიან, კარგ დროს ჩავედით. ბახვში ნამდვილი ინფრასტრუქტურული ბუმი.

მარტო ის რად ღირს, რომ სკოლას, რომელიც მღლე საუკუნენახევრიან თუბილეს იზუიმებს, რეაბილიტაცია ჩაუტარდება და ამ მიზნით რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტრო 1,2 მილიონ ლარს გამოყოფს. გახარებული კი არა, აღფრთოვანებული დავხვდეთ ქალბატონი **მზია ვაშალიძე**, რომელიც ამ სკოლას 1995 წლიდან უცვლელად ხელმძღვანელობს და რომელიც, ჩვენი აზრით, არა მხოლოდ პედაგოგის, არამედ პოეზიის მენტორია.

მზია ვაშალიძის თქმით, სკოლის სარეაბილიტაციო სამუშაოები სასწავლო წლის დასრულებისთანავე დაიწყება და 5 თვეს გასტანს. სამუშაოების

დამთავრებამდე, ახალ სასწავლო წელს, ცოტა ხნით, ქვედა ბახვის საჯარო სკოლის შენობაში გადაინაცვლებენ და სასწავლო პროცესს მეორე ცვლაში წარმართავენ.

ბახვის ტერიტორიულ ერთეულში ოზურგეთის მუნიციპალიტეტის მერის წარმომადგენელმა **ირაკლი ცქვიტინიძემ** სკოლაში „მოგვანო“ და სარეპორტაჟო მასალის მოზადებამდე გვერდიდან არ მოგვცილებია თავისი ტრანსპორტით. ირაკლიმ ჩვენი იქ ყოფნის შესახებ ტელეფონით მაშინვე ამცნო სოფლის მაჟორიტარ დეპუტატს, ეროდი გორდელაძეს, რომელიც ამ დროს ერთ-ერთ უბანში არხის გაწმენდის სამუშაოებს ადგენდა თვალყურს. მოსახლეობიდან გავიგეთ,

რომ მოსწონთ მერის წარმომადგენლისა და მაჟორიტარი დეპუტატის სინქრონულად საქმიანობა. 33 წლის ირაკლი პროფესიით მშენებელი ინჟინერია და, როგორც ჩანს, კარგად იცის, სოფლად ინფრასტრუქტურული მშენებლობების ფასი და მნიშვნელობა.

როგორც ირაკლი ცქვიტინიძემ ჩვენთან საუბარში აღნიშნა, ოზურგეთის მერის კონსტანტინე შარაშენიძის გადაწყვეტილებით, სკოლის ეზოშივე აიგება მუზეუმი და ერთხელ და სამუდამოდ თავი მოეყრება სოფლად გაფანტულ საკმაოდ ძვირფას სამუზეუმო ექსპონატებს. რესტავრაცია გაუკეთდება ბახვის სტადიონს, სადაც არაერთი საინტერესო ტურინი ჩატარებულა. გოჩა

კრასოტკინის თაოსნობით, ბახველი ფეხბურთელი ბავშვების წარმატებები კი საყოველთაოდ არის ცნობილი. სტადიონთან არსებული ამულატორიის შენობა გაფართოვდება და მასში მსაჯთა ოთახი და გასახდელი მოეწყობა, ამულატორია კი სოფლის ცენტრში გადმოინაცვლებს აღმინისტრაციულ შენობაში

სოფლის მხარდაჭერის პროგრამით გამოყოფილი 108 ათასი ლარიდან 20 ათასი ლარი მოხმარდება მშვიდობაურის ცენტრის მოწყობას, დანარჩენი – ძირითადად აღმინისტრაციული ტერიტორიული ერთეულების სხვადასხვა უბნებში გარე განათების მოწყობას.

გვ-3

გაზეთი „ალიონი“ სარეკლამო მომსახურების ტარიფები

- მე-2 მთლიანი გვერდის (648 კვ.სმ) ღირებულება 120 ლარია;
  - მე-3-7 (თითოეული 810 კვ.სმ) მთლიანი გვერდებისა - 150-150 ლარი;
  - 1-ლი, ფერადი გვერდი მთლიანად (810 კვ. სმ) არ იყიდება, ნახევარი გვერდის (405 კვ. მ) ღირებულება 300 ლარია;
  - ბოლო, მე-8, ფერადი გვერდი მთლიანად 300 ლარი ღირს;
  - შიდა შავთიერ გვერდებზე ფერადი ბეჭდვის შემთხვევაში გვერდის საფასური 50 ლარით იზრდება.
  - პოლიტიკური რეკლამის ღირებულება ორმაგია;
  - მილოცვა ფერად გვერდზე 32,40 კვ. მ-ზე, სურათით - 25 ლარი;
  - სამგლოვიარო განცხადება - სიტყვა 25 თეთრი, პლუს სურათი (5X6 სმ) - 2 ლარი;
  - განხილვა, ნეკროლოგი - სიტყვა 20 თეთრი, პლუს სურათი (5X6 სმ) - 2 ლარი;
- საკალო ფასი: 60 თეთრი, ხელმოწერა:
 ერთი თვით - 2,40 ლარი,
 სამი თვით - 7,20 ლარი,
 6 თვით -14,40 ლარი,
 ერთი წლით - 29,60 ლარი.

გაზეთში გამოქვეყნებული მასალების შინაარსი შეიძლება არ ემთხვეოდეს რედაქციის თვალსაზრისს. ავტორები თვითონ არიან პასუხისმგებელი ინფორმაციის სიზუსტეზე. რედაქციაში აუდიოჩანაწერები ინახება ორი კვირის განმავლობაში, ამ ვადის გასვლის შემდეგ პრეტენზიები აღარ მიიღება. რედაქცია ავტორებისაგან არ მიიღებს სამ ხელნაწერ გვერდზე მეტ მასალას.

გამოქვეყნებული მასალების გადაბეჭდვა აკრძალულია რედაქციიდან ნებართვის გაცემის გარეშე.

სარეკლამო კომპანია
 რედაქტორი
ნუგზარ ასათიანი
 nugzarasatiani@rambler.ru
 558 499100

საინფორმაციო სამსახურის ხელმძღვანელი:
თემურ მარშანიშვილი
 tem52@mail.ru
 599 373515

კომპიუტერული უზრუნველყოფა
გიორგი გოგოლაძე
 gia_77@mail.ru
 551 576060

რედაქციის მისამართი: ქ. ოზურგეთი, გაბრიელ ებსკოპოსის ქ.№3
 ტელ: 558 499 100 გაზეთი რეგისტრირებულია ოზურგეთის რაიონულ სასამართლოში 18. 11. 2004 №44/4-311
 გაზეთი იბეჭდება გამოცემლობა „მერიდიანში“
 მის: თბილისი, ვ. ბაგრატიონის ქ. №77

დაინყეთ ყოველი ოჩხაბათი აციონზე
 «ალიონი»

სუფსის ხეობას ეკოლოგიური პრობლემები ელოდება

ბარეოს, ხშირად ეცვლება უფროსობა. ამჟამად აქ კომპანია „ქიუ ემ სი“ იღებს ქვა-ღორღს, იქვე აქვთ მოწყობილი გადაამუშავებელი საწარმო და აქედან მიდის შემდეგ დახარისხებული ინერტული მასალა. დღეს, სოფელ ბაილეთისა და სილაურის მოსახლეობამ ერთობლივი აქცია გამართა.

— სუფსის კარიერი, კომპანია „ქიუ ემ სი“ სოფელ სილაურის ტერიტორიაზე მუშაობს, თითქმის უწყვეტად, დღე-ღამის განმავლობაში. ამჯერად განსაკუთრებულად შეუტეეს ბუნებას, რამაც მოსახლეობის აღშფოთება გამოიწვია. დღეს, სოფელ სილაურისა და ბაილეთის მოსახლეობამ (დაახლოებით 60 კაცი), საპროტესტო აქცია გამართეს. ადგილზე მისულეს, მუშაობა გაჩერებული დაგვიხდა. მხოლოდ აქ მომუშავე მექანიზატორები იყვნენ. მათი თქმით, აქ მომუშავე ტექნიკას ტექნოლოგიურადაა ჰქონდა გასაგებელი და ამიტომ წაიყვანეს. კომპანიის პასუხისმგებელი პირები იქ არ იყვნენ. აქ იყო ოზურგეთის მუნიციპალიტეტის ზედამხედველობის სამსახურის წარმომადგენლები. არასამთავრობო ორგანიზაცია „ეკოს“ ბათუმიდან სწრაფი რეაგირების ჯგუფი ჰყავდათ გამოძახებული და ელოდნენ, თუმცა იქ, ჩემი ყოფნის პერიოდში არ მოსულან — გვითხრა ოზურგეთის მუნიციპალიტეტის სოფელ სილაურის

ადმინისტრაციული ერთეულის წარმომადგენელმა გოჩა ჯანხოთელმა.

— ჩვენ იქ დაკვირვების რეჟიმში ვიყავით. ტექნიკა გაყვანილი იყო, როგორც გვითხრეს, ტექნიკურ დათვალეობაზე ჰყავდათ წაყვანილი. აქციაზე იყო 50-60 კაცი, რომელთაგან უმეტესობა ამბობდა, არ უნდა იმუშაოს კარიერმა, ზოგი ამბობდა, რა გინდათ ამ ხალხთან, გვეხმარებიან და იმუშაონ და ა.შ. „ეკოს“ მიერ გამოძახებული გარემოს დაცვის წრავი რეაგირების ჯგუფი ჩვენი იქ ყოფნისას არ მოსულა არასამთავრობო ორგანიზაცია „ეკოს“ წარმომადგენელი ირმა გორდელაძე აქციის მონაწილეებს კანონით მინიჭებულ უფლებებს აცნობდა. — გვითხრა ოზურგეთის მუნიციპალიტეტის მერიის ზედამხედველობის სამსახურის უფროსმა შალვა გაბრიძემ.

არასამთავრობო ორგანიზაცია „ეკოს“ ერთ-ერთმა დამფუძნებელმა ირმა გორდელაძემ გაზეთ „ალიონთან“ განაცხადა, რომ კარიერი მუდმივ რეჟიმში მუშაობს. წიაღის ეროვნული სააგენტოს მიერ გაცემული 5-წლიანი ლიცენზიით. მათ წლიურად 720 ათასი ტონა ინერტული მასალა უნდა მოიპოვონ და გადაამუშაონ და სამუშაო დროის ხანგრძლივობა დღე-ღამეში 16 საათი აქვთ განსაზღვრული. კარიერს შპს „ნატა 2000“-თან აქვთ ხელშეკრულება გაფორმებული. სულ

სამი კომპანიის ტანდემია. მოსახლეობა აპროტესტებს, მაგრამ, როგორც ამბობენ, არიან ე.წ. „ქურდული სამყაროს“ წარმომადგენლები, ვინც ცდილობს მოსახლეობა გააჩუმოს.

საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს მიერ 2019 წლის 26 ნოემბრის გზმ და სგმ განცხადებაში ვკითხულობთ: „ხარვეზის წერილი- ოზურგეთის მუნიციპალიტეტში, სოფ. ახალსოფლის (სილაურის) მიმდებარე ტერიტორიაზე სასარგებლო წიაღისეულის (ქვიშა-ხრეშის) გადაამუშავებელი საწარმოს მოწყობა-ექსპლუატაციის სკრინინგის განცხადება“

გაცნობებთ, რომ 2019 წლის 15

ნოემბერს სამინისტროს ვებგვერდზე განთავსდა განცხადება სკრინინგის გადაწყვეტილების მიღების თაობაზე (იხ. განცხადების ლიქი).

აღნიშნული პროექტის სკრინინგის განცხადებაში გამოვლინდა რიგი უზუსტობები, რის შესახებაც სამინისტრომ წერილით მიმართა შპს „ქიუ ემ სის“. გაცნობებთ, რომ სამინისტრო კანონმდებლობის შესაბამისად სკრინინგის გადაწყვეტილების გაცემის მიზნით აღნიშნულ პროექტზე ადმინისტრაციულ წარმოებას დაიწყო მას შემდეგ, რაც შპს „ქიუ ემ სი“ უზრუნველყოფს განახლებული სკრინინგის განცხადების წარმოდგენას.“

„ნაციონალი“ დეპუტატები საკრებულოს კომისიების წლიური ანგარიშების განხილვასაც არ მსწრებიან

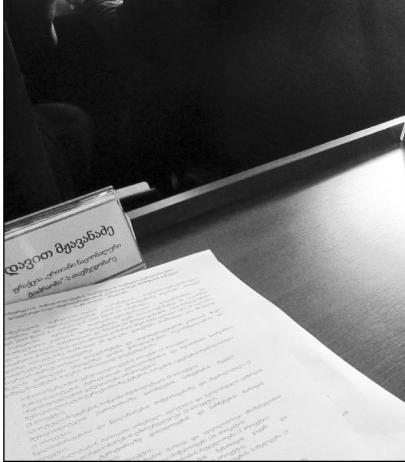
ალიონი. მეტი პარალოქია რა გინდათ: ოზურგეთის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს 4 მარტის სხდომაზე ფრაქცია „ერთიანი ნაციონალური მოძრაობის“ თავმჯდომარის არჩევის (ბესო ქათამაძე) შესახებ ცნობა ისე მიიღეს, რომ ამ სხდომას საკრებულოს „ნაციონალი“ დეპუტატებიდან არც ერთი დასწრებიან. რჩება შთაბეჭდილება, რომ ისინი მუნიციპალიტეტის წარმომადგენლობითი რგოლის სხდომებს როცა მოუპირანებთ, მაშინ ესწრებიან, არ ინტერესდებიან ისეთი საკითხებითაც კი, როგორც თუნდაც საკრებულოს კომისიების წლიური ანგარიშები.

დეპუტატებმა ერთხმად დაუჭირეს მხარი მუნიციპალიტეტის საკრებულოში არსებული 3724 კვადრატული მეტრი (ს/კ 26.01.61.596) და 502 კვადრატული მეტრი (ს/კ 26.01 61.597) არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთების სახელმწიფოსათვის საკუთრებაში უსასყიდლოდ გადაცემას, შემდგომში შპს „ბლექსი არენა ჯორჯიასთვის“ გადაცემის მიზნით.

დიდი ბჭობა არ დასჭირვებიათ არც მესამე საკითხის მიღებაზე: „ოზურგეთის მუნიციპალიტეტის იმ

აპარატში. სხდომაზე გადაწყდა, რომ დაიწყო ადმინისტრაციული წარმოება „ოზურგეთის მუნიციპალიტეტის მერისა და მუნიციპალიტეტის საკრებულოს წევრების მიერ მუნიციპალიტეტის ამომრჩეველბთან საჯარო შეხვედრების მოწყობის წესის, ოზურგეთის მუნიციპალიტეტის მერისა და მუნიციპალიტეტის საკრებულოს წევრის მიერ გაწეული მუშაობის ანგარიშის ფორმის დამტკიცების შესახებ“ ოზურგეთის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს დადგენილების მისაძებად.

დამსწრე დეპუტატებმა დადებითად შეაფასეს განათლების, კულტურის, სპორტის, ახალგაზრდულ საქმეთა, ჯანმრთელობისა და სოციალურ საკითხთა კომისიის, საფინანსო-საბიუჯეტო კომისიის, სივრცით-ტერიტორიული დაგეგმარების და ინფრასტრუქტურის კომისიის, აგრარულ საკითხთა და ქონების მართვის, ბუნებრივი რესურსების საკითხთა კომისიის, სამანდატო, საპროცედურო ოურიდიულ საკითხთა და ეთიკის კომისიის მიერ 2019 წელს გაწეული საქმიანობის ანგარიშები.

საჯარო სკოლები და საბავშვო ბაღები სპეციალური ხსნარებით მუშავდება

გურიის რეგიონში კორონავირუსთან დაკავშირებით სადებინფექციო სამუშაოები გრძელდება და უტაპობრივად ყველა აუცილებელ ლოკაციას მოიცავს.

ქალაქ ოზურგეთის საჯარო სკოლები და საბავშვო ბაღები, ჯანდაცვის სამინისტროს რეკომენდაციების შესაბამისად, სპეციალური ხსნარებით მუშავდება.

საქართველოს პრემიერ-მინისტრის გიორგი გახარაის ხელმძღვანელობით შექმნილი საკოორდინაციო საბჭოს ფარგლებში უკვე ამოქმედებულია საკოორდინაციო სამუშაო ჯგუფები მხარის რწმუნებულების ხელმძღვანელობით. სამუშაო ჯგუფებს კოორდინაციას უწევს რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტრო და საქართველოს პრემიერ-მინისტრის მრჩეველი რეგიონულ საკითხებში სოზარ სუბარი.

ინფრასტრუქტურული ბუმი სოფელ ბახვში

მშვიდობაურის კულტურის სახლის გადახურვით, აქ ყოფინას, თვით მერი დაინტერესდა, აქვე მოეწყობა სკვერი და აშენდება ეკლესია, მოეწყობა ასევე გარე განათება ოროკის უბანში.

ირაკლი ცქვიტინიძის თქმით, სოფლისათვის სასიცოცხლო მნიშვნელობა აქვს ვაკეჯვარი-ფამფალეთი-ბახვი-ბაღდადის, ასევე ვაკეჯვარი-ცხემლისხიდი-მშვიდობაურის წყალსადენების მშენებლობას, რაზეც მთლიანობაში 15 მილიონამდე ლარი დაიხარჯება. ამ პროექტების განხორციელებით ქვედა ბახვისა და ბახვის 800-მდე, ასევე მშვიდობაურის 240-მდე კომლი უწყვეტი რეჟიმით მიიღებს სასმელ წყალს.

ირაკლის დახმარებით საშუალება მოგვეცა ვაკეჯვარში სამუშაო პროცესში შევხვედროდით ვაკეჯვარი-ფამფალეთი-ბახვი-ბაღდადის წყალსადენის ტენდერში გამარჯვებული ფირმის შპს „უნივერსალ ჯორჯიას“ წარმომადგენლებს. როგორც **ედნარ ჩიტაძემ** ვეთხრა, თავისი სამშენებლო ორგანიზაცია შედეგზე ორიენტირებული:

„შპს „უნივერსალ ჯორჯია“ ამ სფეროში დიდი გამოცდილების მქონე, შედეგზე ორიენტირებული სამშენებლო ორგანიზაციაა, რომელსაც გაცილებით მასშტაბური მშენებლობები აქვს განხორციელებული ბათუმსა და ქობულეთში. ამ წყალსადენის მშენებლობაზე საკმაოდ მოცულობითი, 6 848 848 ლარის სამუშაოები არის შესასრულებელი. მთლიანობაში დაქსეულვა 100 000 მეტრი იქნება. სათავეზე – 600, თავაკეჯვარში – 400, ვაკეჯვარში – 600 და ბახვში – 800 კუბური მეტრი ტევადობის რეინ-

ბეტონის რეზერვუარები დაიდგება. ვითვალისწინებთ პირადად მუნიციპალიტეტის მერისა და მოსახლეობის ინტერესებს და ვცდილობთ, მაგისტრალის გაყვანისას არ დავაზიანოთ გზები. ბათუმსა და თბილისში რომ არის, იმ დონეზე გაკეთდება აქ ეს წყალსადენი“.

მუნიციპალიტეტმა სოფელში სოციალურად ხელმოკლე არაერთ ოჯახს გაუწია როგორც ფულადი, ისე მატერიალური დახმარება. რამდენიმე ასეთი ოჯახი მერის წარმომადგენელთან ერთად მოინახულეთ.

ზურაბ აბაშიძისა და დარეჯან ღუმბაძის ნ-შვილიანი ოჯახი 45 წელია მშვიდობაურში, ორიკის უბანში ცხოვრობს, იღებს სოციალურ დახმარებას. საკუთრებაში ფლობს 1 ჰექტარ მიწის ნაკვეთს, რომლის ნაწილზე თხილის ნარგაობა გაშენებული. საცხოვრებელი იმდენად ავარიულ მდგომარეობაშია, რომ ძლიერმა ქარის დროს, იმის შიშით, რომ არ დაიგრეს და ვინმე შიგ არ მოიფილოს, ბავშვები სახლიდან გამოჰყავთ.

ოჯახს მუნიციპალიტეტის ხელმძღვანელობამ გაუწია მატერიალური დახმარება, ახალი სახლის ასაშენებლად შეუძინა 5 ტონა ცემენტი, 1500 ცალი სამშენებლო ბლოკი, სახურავი, 35 ცალი არმატურა 1,5 კუბური მეტრი ხის მასალა. მშენებლობაც დაუწყიათ, მაგრამ კედლების ბოლომდე ამოსაყვანად მინიმუმ 1000 ცალი სამშენებლო ბლოკი მაინც დასჭირდებათ. როგორც თვითონ ამბობს, სეზონურად თურქეთში ჩაის კრეფით ნაშოვი ფულით ამას ვერ შეძლებს. ცოტაოდენი ფული შოვას ახერხებდა საკუთარი ტრაქტორითაც, რომელიც ახლა ამორტიზებულია და

შესაკეთებლად არანაირი სახსარი არ გააჩნია. სოფლის ხელმძღვანელობის მადლიერია:

ვერ ვიტყვი ტყუილს, გვეხმარებიან, რა დროსაც არ უნდა შევაწუხოთ, – ვეთხრა ზურაბმა.

49 წლის **სერგო მარიკიანი** 20 წელია ბახვში ცხოვრობს, მარტოდაა. აქვს კარგად მოვლილი ეზო და თხილის ნარგაობა. რამდენიმე წლის წინ, გაჭირვების გამო იძულებული გახდა გაეყიდა საკუთრებაში არსებული მიწის ნაკვეთის ნაწილი. რასაკვირველია, სერგოსაც გაუწია დახმარება, შეუძინეს 1500 ცალი ბლოკი, 100 კვადრატული მეტრი სახურავი, 4 ტონა ცემენტი. როგორც თვითონ ამბობს, მალე შეუდგება სახლის მშენებლობას. ააშენებს იმ ზომისას, რაც ამ უფასოდ გადმოცემული მასალით აშენდება.

ასევე მოინახულეთ **ლია გიორგაძისა და ვლადიმერ ბაჯელიძის** 5-შვილიანი ოჯახი, რომელსაც აქ მუნიციპალიტეტი 10 000 ლარად ორსართულიან სახლს შეუძენს თავისი საკარმიდამო მიწის ნაკვეთით. საინტერესო და სასიამოვნო ფაქტია. სრულყოფილ მასალას ვრცლად გახეთის შემდეგ ნომერში შემოგთავაზებთ.

სოფლის მაჟორიტარ დეპუტატ **ეროდი გორდელაძეს** ყოფილი მეოთხე ბრიგადის დასახლებაში შევხვდით, სადაც როგორც უკვე ვთქვით, არხების წმენდა მიმდინარეობდა.

„ვერ, ზურაბ მეტონიძემ შეგვაცტობინა არხებია ამოვსებული და აქურობა იტბორებაო და მუნიციპალიტეტის ექსკავატორითა და „კამაზის“ მარკის თვითმძღველით სტვირთო არხებს ვწმენდთ. ერთ კილომეტრამდე არხია მოსწესრიგებული.“

აწ გარდაცვლილი თქვენი კოლეგის ნუკრი ნიკოლაიშვილის უბანში მოსახლეობამ ხიდის გაკეთება ითხოვა. უამინდობის დროს იქ მდინარე სტოლონქრო ისე დიდდება, მანქანით გავლა შეუძლებელია. პატარა ხილია გასაკეთებელი და აუცილებლად გააკეთებთ.

ბახვის ადმინისტრაციული ერთეულის სამივე სოფელი ვაზიფიცირებულია და ამ საქმეში „სოკარმა“ 4 მილიონ 600 ათასი ლარი ჩადო. მოასფალტებულია ცენტრალური, სხვა სოფლებთან და მუნიციპალიტეტის ცენტრთან დაბაკავ-შირეხელი გზები, უკვე გეცოდინებათ, რომ 1,2 მილიონი ლარის მოცულობის სარეაბილიტაციო სამუშაოები ჩაუ-

ტარდება ბახვის საჯარო სკოლის შენობას, ყველა უბანში იქნება გარე განათება, გვექნება მუზეუმი გვრჩება მხოლოდ შიდა გზები, რომლის ჯამური სიგრძე 250 კილომეტრზე მეტია. ამ პრობლემასაც მოვაგვარებთ. ვფიქრობთ, ხელისუფლებისა და ხალხის კვერდით

დგომით, აქედან სამ წელიწადში ბახვი იქნება ინფრასტრუქტურულად ბოლომდე სრულყოფილი სოფელი“.

– ვეთხრა ეროდი გორდელაძემ. დაიხ, ბახვში ნამდვილი ინფრასტრუქტურული ბუმი.

კონსტანტინე შარშენიძე: „მსოფლიოში მსბავსი უმითხვევა არ ვიცი, მუნიციპალიტეტის მიწაზე ხიდი იყოს და იქ ხალხს არ ატარებდნენ“ ოჯახების საკრებულომ მდინარე ბახვისწყლის ხიდზე უმითხველი მდგომარეობის უმსახებ იმსჯელა.

ალიონი. 5 მარტს, ოჯახების მუნიციპალიტეტის საკრებულომ სივრცით-ტერიტორიული დაგეგმარებისა და ინფრასტრუქტურის კომისიის მიერ 2019 წელს გაწეული მუშაობის ანგარიში მოისმენა, რომელიც ამ კომისიის თავმჯდომარე **ლავრენტი ბიგვაგამ** წარმოადგინა.

მოსხენებაში საკმაოდ ადგილი დაეთმო სოფელ მთისპირში, მდინარე ბახვისწყალზე ფრანგული კომპანია „იმერის ბენტონით ჯორჯიას“ მიერ ციხისუბანში გადასავლელი ხიდის ჩაკეტვის თემას.

– სოფელ მთისპირში კომპანია „ასკანგელ ალიანს“ მდინარე ბახვისწყალზე გადასავლელ ხიდზე შეზღუ-

ღული აქვთ გადაადგილება. ჩვენ ამ საკითხზე ვაკვირეთ შესაბამისი კონსულტაცია, კომისიამ მოამზადა დასკვნა თუ როგორ მოგვარდეს პრობლემა მოლაპარაკების გზით. წერილიც გადავავ ზანეთ საფრანგეთში – აღნიშნა ლავრენტი ბიგვაგამ.

– მსოფლიოში მსგავსი უმითხვევა არ ვიცი, მუნიციპალიტეტის მიწაზე ხიდი იყოს და იქ ხალხს არ ატარებდნენ. ასეთი მდგომარეობაა, როგორც აფხაზეთისა და სამხაბლოს დროებით საზღვართან: ბეტონის ბლოკებით გადაკეტილია ხიდი, სადაც დაცვა ღვას. თავდაპირველად კომპანიის წარმომადგენლობამ საფრანგეთში, სათაო ოფისის მისამართიც კი არ მოგვცა.

ამჟამად მუნიციპალიტეტიდან წერილი გავზავნილია საფრანგეთში და პასუხს ველოდებით. ვცდილობთ არ იყოს დაპირისპირება. მდინარე ბახვისწყლის მეორე მხარეს არის საქართველოს ენერგოსისტემის მაღალი ძაბვის ანძები, სატყეო უბანი, სოფლის მოსახლეობის სახნავ-სათესები, თხილის პლანტაციები.

კომპანია „ასკანგელ ალიანსში“ 150-ზე მეტი ადამიანი მუშაობს. სოფელ მთისპირში ათეულობით ოჯახი რჩება ულუკმაპუროდ. თიხის გადამამუშავებელ ქარხანას რუსურსი ამოეწურა და პროდუქციას ვეღარ გამოუშვებს. კვლავ იკარგება ბახარი.

ჩვენ ვთავაზობთ ხიდის წესრიგში

ჩვენი სახსრებით მოყვანას. თუ ხიდს გადმოვცემენ, სახელმწიფომ თანხა უნდა გადაუხადოს ფრანგულ კომპანიას.

ერთადერთი წიაღისეული ოჯახის მუნიციპალიტეტში თიხა და

კონსტანტინე შარაშენიძე: „მსოფლიოში მსგავსი უმეტესობა არ ვიცი, მუნიციპალიტეტის მიწაზე ხილი იყოს და იმ ხალხს არ ატარებდნენ“

ოფორტიის საკრებულოში აღინაო ბავშვისთვის ხილზე შექმნილი პრობლემების შესახებ იმსჯელა

მუშაობდეს – აღნიშნა მუნიციპალიტეტის მერმა კონსტანტინე შარაშენიძემ.

გაზეთმა „ალიონმა“ რამდენჯერმე გააშუქა სოფელ მთისპირში ფრანგულ კომპანია „იმერის ბენტონიტ ვორჯი-ასა“ და შპს „ასკანგელ ვგუფს“ შორის არსებული დაპირისპირების თემა. ეს დაპირისპირება იმაში გამოიხატება, რომ „ასკანგელ ვგუფს“, რომელმაც წიაღის ეროვნულ სააგენტოში ბენტონიტური თიხების მოპოვების ლიცენზია აქვს, ფრანგული კომპანია

მდინარე ბავშვისწყალზე ქართული კომპანიის კუთვნილ სატრანსპორტო საშუალებებს არ აძლევს ხილზე გადაადგილების უფლებას. პრობლემა იქნა აქვს ადგილობრივ მოსახლეობასაც. ამის მიზეზი კი ის გახლავთ, რომ თავის დროზე, როდესაც აუქციონის წესით გაიყიდა მდაროთა სამართველო, ბერძნულ კომპანიას „სილვერ ენდ ბარიტ მაინინგ კომპანს“, მდაროთა სამართველოს ქარხნებსა და ტექნიკასთან ერთად, საკომუნიკაციო ნაგებობებიც გადასცეს.

სამწუხაროდ, ვერჯერობით ცენტრალური ხელისუფლებიდან პრაქტიკულად გადაღებული ნაბიჯი პრობლემის მოსაგვარებლად არ ჩანს.

გაზეთი „ალიონი“ სოფელ მთისპირის მაჟორიტარ დეპუტატს ვლადიმერ ჩავლეშვილს ესაუბრა:

– მძიმე მდგომარეობაა. კარიერიდან გამოტანილი თიხის მარაგი იწურება. ფაქტურად სოფლის მოსახლეობის დიდი ნაწილი ლუკმაპურის გარეშე რჩება. ქართული კომპანიის წარმომადგენლები

ციდილობენ პრობლემას მოლაპარაკების გზით მოაგვარონ, მაგრამ ვერჯერობით შედეგი არ ჩანს. ადგილობრივი მოსახლეობა ფართომასშტაბიანი აქციების მოწყობას გეგმავს. მუნიციპალიტეტმა წერილი გაგზავნა „ბენტონიტ იმერის ვორჯიას“ სათავე ოფისში საფრანგეთში და პასუხს ელოდება იმედია ხელისუფლება მოაგვარებს ამ პრობლემას – ვფიქრობ ჩავლეშვილმა.

დავითაძემ მოსალოდნელ სიმბოლოებს და ვიზუალურად აღიარებრივი რესურსების გაქსივალურად გამოყენებისთვის ვიომქმდლოთ დევიზით: „ჩვენ არავის ჩრდილში მოქცევა არ გსურს, მაგრამ მოვითხოვთ ჩვენს ადგილს მზის ქვეშ“

ვიომქმდლოთ დევიზით: „ჩვენ არავის ჩრდილში მოქცევა არ გსურს, მაგრამ მოვითხოვთ ჩვენს ადგილს მზის ქვეშ“

პლანეტის გლობალური კლიმატური ცვლილებები ბევრ სიურპრიზს უშვადებს კაცობრიობას. მიუხედავად იმისა, რომ საქართველო თავისი გეოგრაფიული მდებარეობით შედარებით უსაფრთხო ზონაში იმყოფება, მაინც მოსალოდნელია პირდაპირი თუ ირიბი გავლენები ქვეყნის ეკოლოგიურ პროცესებზე. როგორც საეკოლოგისტები ვარაუდობენ, მიმდინარე 2020 წლის სევეტაციო პერიოდი მშრალი და გვალვიანი იქნება. ასეთ პირობებში მეტად გართულდება სასოფლო-სამეურნეო კულტურებში სრულყოფილი აგროტექნიკური ღონისძიებების გატარება და მათი ეფექტიანობა. დასავლეთ საქართველოს სუბტროპიკულ ზონაში მიმდინარე წლის იანვარი მშრალი და თბილი, ხოლო თებერვალი საკმაოდ მაღალი ნალექიანობით ხასიათდება, მეტიც, თვის პირველ დეკადში ჩრდილოეთიდან შემოჭრილი ჰაერის ცივი მასის ზეგავლენით დასავლეთ საქართველოს სუბტროპიკულ ზონაში თოვლიანობა და ტემპერატურის მკვეთრი დაცემა დაფიქსირდა, მაშინ, როდესაც გასული ორი ათეული წლის განმავლობაში ტემპერატურის ასეთ მკაცრ დაცემას ადგილი არ ჰქონია. თოვლიანობა განსაკუთრებით აღინიშნებოდა აჭარ-გურიაში, ასევე მოთოვა იმერეთისა და სამეგრელოს გორაკ-ბორცვიან ზონებში. ბახმაროსა და გოდერძის გადასვლაზე თოვლის სიმაღლე 2-3 მეტრს მიაღწია, ხოლო ბათუმსა და ოზურგეთში თოვლის სისქე 0.5 მეტრამდე დაფიქსირდა. თოვლიანობას თანდაერთო ტემპერატურის მკვეთრი დაცემა. დამით ჩაქვში -3 -6 გრადუსამდე, ხოლო ოზურგეთში -8 -9 გრადუსიც კი დაფიქსირდა. მარტის პირველ რიცხვებში

ჩატარებული დაკვირვებებიდან გამომდინარე, წინასწარი მონაცემებით, ზღვის სანაპირო ზოლში გაშენებულ ციტრუსოვანთა ნარგავებში მცენარეთა უმნიშვნელო დაზიანება აღინიშნება, ხოლო ზღვიდან დამორბეულ ადგილებში მნიშვნელოვნად დაზიანდა ლიმონის ნარგავები, რაც გამოიხატება ერთ-ერთ წლიანი ნაზარდებისა და ფოთლების წაყინვა-გახმობაში. იგივე მდგომარეობა ფორთოხლების ბაღებში, სადაც, ფოთლებთან ერთად, ერთწლიანი ნაზარდების დაზიანებაც დაფიქსირებულია. რაც შეეხება მანდარინის ნარგავებს, ვერჯერობით მათზე მნიშვნელოვანი დაზიანება არ აღინიშნება. კონკრეტულად ანასეულში ჩაისა და სუბტროპიკული კულტურების კვლევის სამსახურის საკოლექციო ნაკვეთში მძიმედ დაზიანდა სამწლიანი გაშენებული ციტრუსოვანთა ნარგავი. ყველაზე მეტად დაზიანდა ლიმონი ახალქართული და ლიმონი მეიერი, ასევე დაზიანებულია მანდარინისა და ფორთოხლის ერთწლიანი ფოთლები და ყლორტები. აქვე შევნიშნავთ იმასაც, რომ თოვლის დაბალი საბურველის გამო, მცენარეთა მექანიკურ დაზიანებას (ტოტების გახლეჩვა, დატეხვა) ადგილი არ ჰქონია. რაც შეეხება სხვა სუბტროპიკულ კულტურებს (ჩაი, თხილი, აქტინიდა, ფიხოა, ხურმა და სხვა), მათზე ზამთრის არახელსაყრელი კლიმატური პირობების უარყოფითი ზემოქმედება არ დაფიქსირებულა. სუბტროპიკულ ზონაში საგაზაფხულო სამუშაოები აქტიურ ფაზაში შედის. თუ გვინდა მაღალი და ხარისხიანი მოსავალი მივიღოთ მარტი-აპრილში გათვალისწინებული სამუშაოები (მცენარეთა გასხვლა-ფორმირება, ნიადაგის შებარვა-გაფხვიერება, სასუქების შეტანა, შეწამვლა და სხვა) დროულად და ხარისხიანად უნდა ჩატარდეს. აქვე შევნიშნავთ იმასაც, რომ მარტის მესამე დეკადში და აპრილში

შესაძლებელია დაფიქსირდეს საგაზაფხულო წაყინვები, რაც სერიოზულ ზიანს მიაყენებს: კურკონებს, თესლოვნებს, ასევე ნაადრევად ვეგეტაციაში შესულ სუბტროპიკულ კულტურებს. საგაზაფხულო წაყინვების წინააღმდეგ ბრძოლა რთულია, თუმცა გონიერ მეურნეს შეუძლია გაზაფხულზე შეტანის შეთეთრების, მცენარეთა გასხვლის რეგულირებისა და წაყინვების პერიოდში ნარგავებში დაწვეობით ან შესაბოლოებელი მასალის (ძველი საბურავები, ნახერხი, მცენარეთა ანარჩენი) გამოყენებით შეამციროს წაყინვების უარყოფითი გავლენები. რაც შეეხება საგაზაფხულო მოსალოდნელი გვალვების არახელსაყრელი ზეგავლენის შემსუბუქებას, ამ მიზნით რეგულარულად უნდა იქნას გამოყენებული ნიადაგის გაფხვიერება, დამულჩვა და შესაძლებლობის ფარგლებში წვეთოვანი, მიშვებითი და დაწვეობითი მორწყვა. ვერჯერობით კაკასიონის მთებზე მოსული თოვლის მასა იმედის მომცემია წყლის რესურსების უზრუნველსაყოფად, თუმცა დაბალ რეგიონებში თოვლის მცირე საფარის გამო შესაძლებელია პატარა მდინარეებში წყლის ნაკადის შემცირება. დროა, მივჩვიოთ ბუნებრივი რესურსების ეკონომიურად ხარჯვას. ეს ენება: გრუნტის წყლებს, მდინარეებს, ტბებს, ტყეებს და სასოფლო-სამეურნეო სავარგულებს.

აქვე შევნიშნავთ იმასაც, რომ 2020 წელი მოსახლეობისთვის შესაძლებელია მძიმე აღმოჩნდეს. მსოფლიოში გაჩენილი ახალი კორონა ვირუსის გამო ტურიზმისა და ექსპორტ-იმპორტის კლება დაფიქსირდა, რაც პირდაპირ აისახება მოსახლეობის საყოფაცხოვრებო პირობებზე. ასევე მოსალოდნელია სუბტროპიკულ ზონაში დარჩენილი ისედაც მცირე შრომისუნარიანი მოსახლეობის საზღვარგარეთ (თურქეთი, საბერძნეთი და სხვა)

სეზონურ სამუშაოებზე წასვლის აკრძალვა. სახელმწიფოთა შორის (თურქეთი, ირანი და სხვა) საზღვრების დროებით დაკეტვამ შეიძლება გამოიწვიოს ამ ქვეყნებიდან სასოფლო-სამეურნეო პროდუქტების იმპორტის შეჩერება, რითაც სამწუხაროდ დღემდე გაჯერებულია ქართული ბაზარი. აქედან გამომდინარე, დროა, დაფიქრდეთ მოსალოდნელ სიმბოლოებზე და ქვეყნის მოსახლეობამ გააქტიუროს მუშაობა ადგილობრივი რესურსების მაქსიმალურად გამოყენების მიზნით. უპირველეს ყოვლისა საჭიროა არსებული და მივლენილი სასოფლო-სამეურნეო სავარგულების დამუშავება მარცვლული, ბოსტნეული და მრავალწლიანი კულტურების მოსაყვანად. ასეთ პირობებში თითოეულმა გლეხმა, ფერმერმა თუ კომპანიამ მაქსიმუმ უნდა გააკეთოს საკუთარი მოსახლეობის კვების პროდუქტებით დასაკმაყოფილებლად. ზოგიერთს შესაძლია ეს პრობლემა არარეალურად მიეჩვენოს, მაგრამ არავინ იცის, რას ვეძღვებოდნენ პლანეტის გლობალური ნეგატიური მოვლენები. თადარიგი აქედანვე უნდა დავიჭიროთ, რათა სახელმწიფოსა და მოსახლეობის ერთობლივი მხარდაჭერით მიმდინარე წელი უმტკივნეულოდ გავიაროთ. ადამიანებო, იყავით ფიზიკურად, დროა მივხედოთ ჩვენ სოფლებს, ავალორძინოთ მიტოვებული კარმიდამო, ვიომქმდლოთ დევიზით „ჩვენ არავის ჩრდილში მოქცევა არ გსურს, მაგრამ მოვითხოვთ ჩვენს ადგილს მზის ქვეშ“ მართლაც, დამოუკიდებელი და დემოკრატიული საქართველო საკუთარი რესურსების მაქსიმალური ამოქმედებით, მოსახლეობისა და ხელისუფლების ერთობლივი მხარდაჭერით შეძლებს ევროპული დონის ეკონომიკისა და სამართლიანობის დამკვიდრებას.

ზაურ ბაბრიჩიძე, ნიბა გუნთიაძე.

მოსახლეობის საყურადღებოდ!

25 წლის მანძილზე დასავლეთ საქართველოს სუბტროპიკულ ზონაში ტემპერატურის ასეთი მკაცრი დაცემა (-9-10) არ აღინიშნულა, რამაც ზონის ზოგიერთ ადგილებში დაზიანდა ციტრუსოვანთა ნარგავები. საბოლოო დასკვნის გაკეთება ციტრუსოვანთა დაზიანებაზე ნაადრევია მანამ, სანამ მცენარეში არ დაიწყება წვეთის მოძრაობა, რომელიც მჩვენებელია იმისა, რომ მცენარის ქერქი საღია და კვირტები იწყებენ ვეგეტაციას. სწორედ ამ დროს გამოჩნდება თუ რა ბალით არის დაზიანებული ტოტი ან მთლიანად მცენარე, რომელიც დაყრის ფოთოლს და იწყებს ხმობას. ეს მოხდება მარტის ბოლოს, აპრილის დასაწყისში, როდესაც ვიწყებთ მცენარის გასხვლას, დაზიანებული ტოტების მოშორებას სეკატორით ან ბაღის ხერხით. დაზიანებული ნაწილები უნდა გადაიჭრას კვირტის გაღვიძების ადგილიდან 2-3 სმ-ით მაღლა.

დაზიანებული ტოტების მოცილების შემდეგ ხდება მცენარეზე გაღვიძებული კვირტებიდან ახალი ყლორტების განვითარება, რომელიც მიმდინარეობს ჩქარი ტემპით, ვინაიდან მცენარეზე ძველი დენობა მნიშვნელოვნად შემცირებულია.

საქართველოს აგრარული უნივერსიტეტის ჩაის, სუბტროპიკული კულტურებისა და

ჩაის მრეწველობის ინსტიტუტის მონაცემებით: 1. ახლად განვითარებული ტოტები მიაღწევენ რა 25-30 სმ სიგრძეს, იწყებენ დახრას და ადვილად ტყვებიან ქარისა და თავიანთი სიმძიმის გამო. იმისათვის, რომ მცენარის ვარჯი შეიმოსოს ხშირი და ძლიერი ყლორტებით, საჭიროა სწრაფმზარდი ტოტების პინცირება, რაც ხელს უწყობს მათ გამარჯვებას და გვერდითი ტოტების წარმოქმნას. ყოველივე ეს საჭიროა მჭიდრო და კომპაქტური ვარჯის შესაქმნელად, აგრეთვე დაზიანებული მცენარის მსხმოიარობის დასაქარებლად. 2. არ არის გამოიცხული, რომ ზოგიერთ ადგილებში ციტრუსოვანი მცენარეები დაილუნუნენ ფეხის ყელამდე და მათზე არ მოხდება კვირტების განვითარება. ამ შემთხვევაში მცენარე გადაიჭრება და ჩატარდება რემონტი, გამოირგვება ახალი ნერგები, ან უნდა მოხდეს პლანტაციაში დარჩენილ ტრიფოლიატის საძირეზე, რომელიც ამოიყრის, კვირტით მცნობა აგვისტოში შეიძლება. თუკი სწორად ჩატარდება მითითებული ღონისძიებები აღდგენილი იქნება დაზიანებული მცენარეები.

ცისანა ძაშავაშვილი,
სოფლის მეურნეობის დოქტორი

უპიარაღებელი კარცვა სოფელ ნალოზილევში

ალიონი. 1 მარტს, დაახლოებით 05 საათზე, ოთხი ნიღბიანი უპიარაღებელი პირი თავს დაესხა სოფელ ნალოზილევში 80 წელს მიტანებული გ. პ-კოს ოჯახს. თავდაპირველად ფიზიკური შეურაცყოფა მიყენეს გ. პ-კოს და მის მეუღლეს ი. გ-მეს, წაიღეს ოჯახის დანაზოგი თანხა 2500 ლარი, სხვა ნივთები, შემდეგ მარანსაც ესტუმრნენ და მი-

იმალნენ. სასტიკად ნაწამები ცოლქმარი ოზურგეთის „მედალფას“ კლინიკაში გადაიყვანეს. მამაკაცს 10 ნეკნი აქვს მოტეხილი, იგი რენიმატიაში მოათავსეს, ქალი კი სახის არეშია დაჭრაცყოფა მიყენეს გ. პ-კოს და მის მეუღლეს ი. გ-მეს, წაიღეს ოჯახის დანაზოგი თანხა 2500 ლარი, სხვა ნივთები, შემდეგ მარანსაც ესტუმრნენ და მი-

„ღამარხულ არს ენაი ქართული“

V საუკუნიდან მოყოლებული მართლმადიდებელ საქრისტიანოში ქართველებს საკუთარი მონასტრები და მათთან არსებული საგანმანათლებლო-საღვთისმეტყველო სკოლები ჰქონდათ. პალესტინის, სინას მთის, ანტიოქიის, შავი მთის და ყველა საბერძნეთის ცენტრი უამრავი ქართული მონასტრით იყო გაშენებული.

მარტო პალესტინაში ოროც ქართულ მონასტერში წარითქმებოდა უფლის სადიდებელი ლოცვები. არაბთა სამხრლად მოძალეული პალესტინის ხანაშიც კი, როცა მიულ საქრისტიანოში მშობლიური ენა არაბულმა შესცვალა, საზღვარგარეთ თუ ქართულ მიწაზე არსებულ ქართულ მონასტრებში მძლედ ჟღერდა წმიდა მამათა ბაგეთაგან წართქმული მშობლიური ქართული. არაბული ენის წინაშე უამრავმა ქრისტიანულმა ქვეყანამ მოიღრკა ქედი, ივიწყებდნენ მშობლიურ ენას და მეტყველებდნენ არაბულად. ეს ის დრო იყო, როცა იოანე საბანისძის დარისხებული ზარები ქუხდნენ: „აღვირინით ერსა უცხო-სა“, მაგრამ ახალქართულ მონასტერ-ლავერებში კვლავ ქართულ ენაზე გაისმოდა ლოცვა-ვედრება. შორეულ მთაზე ბრწყინავდნენ ქართველნი მამანი ჩეგნი ერის ჭირით დაჭირებულნი, ერის ცრემლით ცრემლდაუმშრალნი, საქვეყნოდ უხებურ სახელგამყინელინი: ყვრემ მცირე და გიორგი მეყენებული, იღარიონ ქართველი და გიორგი ხუცეს-მონაზონი, იოანე ათონელი და იოანე თორნიკ-ყოფილი, ექვთიმე და გიორგი მთაწმინდელეი, იოანე ჭიჭინიძე და ყვრემ დიდი, გრიგოლ ბაკურიანისძე და საბა თუხარელი და სხვანი და სხვანი ღირსნი მამანი, მარად მოციალე ნათელნი ჩუენნი.

ესენი იყვნენ სულიერი ბრძოლის ველზე ლოცვა-აღჭურვილნი სულის მეომარნი. იბრძოდნენ, იღვწოდნენ, ლოცვით მძლეობდნენ. . . და გაისმოდა ქართულ მიწაზე შორით მქუხარი სიტყვა - ქუხილი მათი: **არ გადაშენდეს ქართული მოღვაწე!**

პალესტინაში საბაწმინდის ქართულ ლავრაში V საუკუნიდან იღვწოდა მრავალრიცხოვანი ქართული კოლონია, ძლიერი სალიტურატური სკოლა - საბაწმინდურს, რომ უწოდებენ. არაბთა მოძალეების ხანაში ერთი ნაწილი ქართველ ბერთა სინას მთას შექმნიხებია, რადგან მიუღვობლობის გამო მთა შედარებით დაცული ყოფილა არაბთაგან. აქ ეკულებოდათ მათ VI საუკუნეში საფუძვლჩაყრილი ქართული მონასტრები. ამ ვჯუფს სათავეში ჩადგომია იოანე-ხოშიმე, რომელიც დღეღადამ უძველეს ხელნაწერებს უჯდა და მათი გადაწერა - შემოსვით სულს ინათებდა. რადგან თავდაუზოგავი და მძიმე იყო შრომა მისი მეტყველებს ხელნაწერის ანდერი: „დაჯჩნიკ ხელითა ჩემთა ფრიად ცოდვილისათა წიგნი ესე კანონი, დღეთა ოდენ ბოროტად მოხუცებისა ჩემისა, დიდ ხაშმან და ბრამან მრავლითა ჭირითა“. ყველაზე მეტად იოანე-ხოშიმე

ქართველი ერის წინაშე იმ ფასდაუდებელი საგლობლის შექნა-შემონახვით გაბრწყინებულა ქართველთა მომავალზე რომ წინასწარმეტყველებს: ქება? დ ა დიდება? ქართულისა ენისა?“. **გარაუდობენ:** ეს არის ესქატოლოგიური ხასიათის წინასწარმეტყველება ქართველი ერის მომავალი მისიის შესახებ. **წინასწარმეტყველების აზრი ასეთია: „იოანე მახარობლის გამოცხადების თანახმად, მომავალი მსოფლიო კატაკლიზმების შედეგად პირისაგან მიწის აღიგებება ბევრი ერთი და ქვეყანა, ხოლო ქართველი ერთი შემორჩება საუკუნეებს, რათა ღმერთის შეწყენით აღასრულოს მასზე დაკისრებული მისია: მან უნდა სწამოს და პქადაგოს ჭეშმარიტება ქრისტეს განდგომილი კაცობრიობის წინაშე უფლის მეორედ მოსვლის შესახებ რამეთუ უმრავლესობა კაცობრიობისა მოტყუვდება და ქრისტელ მიიწვევს ანტიქრისტეს“.**

ღმერთმა ქართველი ერის სამსახურებით უნდა ამხილოს უკანასკნელი წინააღმდეგობი თვისი, მსოფლიო ტირანად მოვლენილი ანტიქრისტე, მისი მთაყვანე ერები. ქართველი ერთი ლაზარეა, იგი მიმსგავსებულია უფლის საყვარელ მეგობარს, მართალ ლაზარეს, რომელმაც განისვენა და უფალმა მკვდრეთით აღადგინა უკვე ოთხი დღის მკვდარი. ლაზარეს მიმსგავსებული ქართველი ერთიც გარკვეულ ჟამამდე მიძინებულ-მივიწყებული, მდაბალი, დაწუნებული და მსოფლიოს ბოროტ ძალითაგან უგულვებულყოფილი, ტაბუთებული სიმბოლურ-მისტორი გზას განვლის, რათა აღდგეს და ღვთის შემწყობით აღასრულოს თავისი მისია“.

ფიქრობენ, რომ „ქება?“ არ არის ის ნაწარმოები რომორადაც მას ლეზულობენ. იგი გაამაბრტყენებს ერს, მოუღებელია, დაუჯერებელია, მაგრამ ასე რომ ყოფილიყო მას არ აღიარებდნენ ისეთი დიდი წმიდა მამები, რომლებიც მამინ მღვდელმთავრებდნენ, მას არ შეიტანდა უდიდეს კრებულში-სინური მრავალთავე, მაკარი ლეუელი. იგი შეტანილია კრებულ „სამეცნიეროში“.

„ქება?“ ელის წამკითხველს. . . **არსებობს კიდევ ერთი წინასწარმეტყველება:** უკანასკნელ ჟამს, უფლის მეორედ მოსვლის წინ გაბრწყინდება ივერია. ამ გამოცემას ეხმანება ათონელ ბერთა წმიდად დაცული ცნობა, რომ მოვა დრო, ოდეს იბერიის ყოვლად წმიდა ღმერთისმშობლის ხატი, ისევ იღუდალ დატოვებს ათონის მთას, ვითარცა მივიღა და სასწავლებლებივად გამობრწყინდება თავის წილხევად ივერიაში.

ცოტა რამ ათონის მთის შესახებ: ათონის მთა ღვთისმშობლის მეორე წილხევდრია იბერიის შემდეგ. როცა ღვთისმშობელი იერუსალიმში დარჩა უფლის ნებისაგარ და ელოდა მის მითითებას, ლაზარე საყვარელი მეგობარი უფლისა, კვიპროსზე იმყოფებოდა. იგი სწუხდა უფლის დედის უნახაობას.

იგი იყო მწყემსმთავარი კვიპროსზე და ურიათაგან შეტულებული ვერ ბედვდა იერუსალიმში ჩამოსვლას. დედა ღვთისმშობელმა გაიგო ეს და მყის ნუგეშისმცემელი ეპისტოლე მიახარა - მე თითონ გინახებო. გახარებულმა ლაზარემ ხომალდი გაუგზავნა და მარად ქალწული იოანე მოციქულთან ერთად მყის გაემგზავრა-კვიპროსს. ცოტადა მანძილი რჩებოდა, რომ ამოვარდა ქარიშხალი, ხომალდს კეზი უცვალა და ათონის მთის ნაპირებისკენ გააქანა. ყოვლად წმიდა დედას ენებნა, რომ ეს ის ქვეყანა იყო, სადაც უნდა ექადაგა. გადმოვიდა ნაპირზე. ნაპირზე გადმოსულმა მადლიერების ნიშნად წარმოსთქვა შემდეგი სიტყვები: „მადლი ჩემგან შობილისა ჰგვარავდეს ამ მიწას დღემდე მეორედ მოსვლისა“. წარმართნი მოიშოწავა, აკურთხა ათონის მთა და გამოემგზავრა თავისი ექიმბოლთან ერთად კვიპროსზე. ყოვლად წმიდა ქალწულმა ლაზარეს თავის ხელით ნაქარე ანაფორა აჩუქა. ასე გახდა ათონის ნახევარკუნძული წმიდა დედის ფერხიშენახები და მის წმიდა ბაგეთაგან კურთხულ-ხარებულნი.

ათონის ნახევარკუნძული ზღვაში შეჭრილი მთაგორიანი მხარეა. რამდენიმე საუკუნეში თავის ზღვასავით ღრმა და მიბესავით მაღალი სულიერების კერად იქცა.

პირველი ბერები აქ VI საუკუნიდან ჩნდებან, ხოლო 960 წელს აქ გამობრწყინდა მნათობი მთაწმინდელეებისა, დედით ლაზი - ათანასე დიდი. იგია ფუძემდებელი ათონის მთაზე სამონასტრო აღმშენებლობისა. მან დაარსა პირველი დიდი ლავრა, იქ დაამკვიდრა მოყვანი თვისი იოანე ქართველი თავისი ვაჟით ექვთიმეოვით. აქვე დაემკვიდრა ქართველთა დიდი მხედარმთავარი ბერი იოანე თორნიკ-ყოფილი. იოანე ქართველმა აქ აღზარდა ვაჟი თვისი ექვთიმე - მომავალში ახალ ოქროპირად და მანათობელ ვარსკვლავად, რომ გაბრწყინდება საქრისტიანოს ცაზე. მათ 980-83 წლებში ათანასე დიდის ლოცვა-კურთხევით აღაშენეს წმინდა მთის ერთერთი წამყვანი სამონასტრო ცენტრი, ქართველთა დიდი საგანე - ივირონის მონასტერი, რომლის „ჰაერონება? და შუენება? უადრეს ქებისა აღმატებულ არს“. . . „გარნა მსგავსი მისი არა იპოების და არა მხოლო მთასა, არამედ სხვათაცა მრავალთა ადგილთა“.

ქართველები აქ X საუკუნემდეც ყოფილან. მონასტერიც ჰქონიათ ათი, აქ ცხოვრობდა ქართველი ბერი გაბრიელი, მისი სახელი ათონის ივერიის ყოვლადწმინდა ღვთისმშობლის ისტორიასთან არის დაკავშირებული.

VIII-X საუკუნეებში ბიზანტია ხატმებრძოლების უძიმეს ცოდვაში ჩაყვლო. საქართველომ ამ საშინელ მოვლენას დიდებულად აუარა გვერდი, მეტეც გოთების ეკლესიის წინამძღოლი იოანე ამ პერიოდში ხატმებრძოლობის კერას ჩამოშორდა და შორეულ საქართველოში ჩამოვიდა და ქართლის კათალიკოსისაგან ეკურთხა ეპისკოპოსად. ეკლესიამ ეპისკოპოსი იოანე სიკვდილის შემდეგ წმინდანად შერაცხა. ამ გამწვავებულ ხატმებრძოლების ჟამს ქ. ნიკეაში ცხოვრობდა მდიდარი და კეთილშინებული ქართველი ქერივი ქალი ვაჟითურთ. ქერივის თავის სახლთან ეკლესია ჰქონდა და იქ დაესვენებნა ყოვლადწმინდა ღვთისმშობლის სასწაულთმოქმედი ხატი. მეფის (თეოდოლე ხატმებრძოელი) მხვერავებმა უნახეს ხატი ქერივის და დაემუქრნენ, თუ გამოსასყიდს არ მისცემდათ წამებით მოკლავდნენ. ქერივი მეორე დღისათვის შეჰპირდა გამოსასყიდს. მტრები განშორდნენ, მაგრამ ერთმა მათგანმა მახვილისცა

ხატს და იმწამს ღვთისმშობლის სახიდან, როგორც ცოცხალიდან, სისხლი გარდამოვიდა. დამით ქალმა ვაჟთან ერთად ხატი გამოიტანა ზღვის პირას და სასობით შეჰლადა: „დედასა ღვთისას ძალეგის გეხსნა ჩუენ მეფისაგან უკეთურისა და ხატიცა შენი დანთქმისაგან“.

ამ იმედით ხატი მისცა ზღვის ტალღებს. ხატი აღემართა ტალღებზე და წარემართა დასავლეთისაკენ. ქერივმა მადლობა შესწირა წმიდა დედას, ვალი აღსრულბულად ჩათვალა და ვაჟს სთხოვა: გასცლოდა იქაურობას. შეიღმა თესლონიკეს შეაფარა თავი, მაგრამ შინაგანი ხმის წარმართებით ათონისაკენ წავიდა და იქ ქართულ მონასტერში შედგა ბერად. მისი ათონზე მისვლა ღვთისნებით მოხდა, რამეთუ მისგან შეიტყვეს ათონელმა ბერებმა თუ როგორ გაატანა მისმა კეთილმორწმუნე დედამ ყოვლადწმინდა ღვთისმშობლის ხატი ზღვას. ბერი იგი 890 წელს გარდაიცვალა.

„სად იყო რამდენ ხანს მიფარული საკვირველიმოქმედი ხატი ესე მარადის ქალწულისა-მის გამოჩენამდე უწყის მხოლოდ ღმერთმან, ყოვლისა მეცნიერმან დიდებულთა და საკვირველთამან“ - ვკითხულობთ ივერიის ღვთისმშობლის საკვირველიმოქმედი ხატის სწავსარში.

და აი მოხდა დიდი სასწაული: 999 წელს ათონის მთის აღმოსავლეთ სანაპიროზე იღუმალ გამოჩნდა ქართველი ქალის მიერ შემოპართა ხელთაგან გამოჩარიდი და ღვთის იმედით ზღვას მიცემული ხატი ღვთისმშობლისა. ქრისტეს შობითგან პირველი ათასწლეული იწურებოდა აღდგომის მარხვის დროს ლოცვას მისცემდა ივერი მონასტერი. ღმერთს ავედრებდნენ საქრისტიანოს მამები. მეყველად სარკმლიდან ნათება შენიშნეს, ნათლის სვეტი იხილეს ცეცხლებრ მოტყინარე ზღვაზე. „უფალი შეგვიწყალებ“ - აღმოსავლეთ შიშით. გარეთ გაიჭრნენ, ნათებას მიჰყვნენ, ზღვის ნაპირს მიადგნენ და საოცრება.

შუაგულ ზღვაში, სვეტსა შორის ცეცხლისა, გაბრწყინებულყო ღვთისმშობლის ხატი! პირქვე დაემხვნენ ქართველები. . . მათ თავად ზეციური დელოფალი სწევოდათ.

ნაპირს მოაწყნდნენ სხვებიც: განდევნილი, მეუდაბნოენი, მწირნი და მმარხველნი, ღმერთისთვის სალოსნი. მონასტრის მორჩილნი. ყველას სურდა მახლოება, ზღვიდან მისი გამობრძანება, მაგრამ ყველასგან უკან იხევდა ხატი დედა-ღვთისასა, არავინ მიჰკარა. მწარე სინანული მიეცნენ ათონელნი. ენების შეიდეული ზღვის პირას გაატარეს. იგლოდნენ თვის ცოდვებს, ზღვას ერთვოდა მათი ღვინილი ცრემლი. განსაკუთრებული გულმხურვალეობით ლოცულობდნენ იბერიელნი: მოგვანიჭეო ფასდაუღებელი საუწვევ.

და. . . აი, გაბრწყინდა პირველი დღე ადგილმისა. დედა ღვთისა გამოეცხადა ძილში გაბრიელ ქართველს (სალოსს), წმიდა ცხოვრებით გამოჩეულ მეუდაბნოე მამას. მოკრძალებული იყო გაბრიელი, კრძალული ცხოვრებით და სიმარტვიით გამოჩეული. ზაფხულს შეუვალ კლდეთა შორის ატარებდა, ზამთრობით საგანეს უბრუნებოდა. ტანთ ფლასი ეცვა, ბალახთა ძირებით იკვებებოდა, წყალს სძიდა ოდენ „სცხოვრობდა ვითარცა კაცი ზეცისა და ანგელოსი ქვეყნისა“.

აუწყა ანგელოსებრივ მამას დედა ღვთისამ: „აუწყე წინამძღვარსა და მძათა, რამეთუ მე მწეპავს მივანიჭო მათ ხატი ჩემი შემწედ და მფარველად. შემდგომად შემოვედ შენ ზღვაზე, ვლე სარწმუნოებითელვასა ზედა მისთა და მამინ ჰსენონ ყოველთა სიყვარული და წყალობა ჩემი საგანისადმი თქვენისა“.

განთიადს ლიტანიით, გალობით, საკმეელის კმეით და ამბორებით განვიდნენ მონაზონნი ქართველთა სავანისანი ზღვის ნაპირს.

გაბრიელ ქართველი შევიდა ზღვად, ვიღოდა წყალთა ზედა, ვითარცა მეორე პეტრე. ხმელეთით განვლო წყალი და „მისწვდა სხვათაგან მიუწვდომელსა საუწველსა დიდებელ მონაზონთა ივერიელთა“.

გულში ჩაკრული ხატი გამოაბრძანა ნაპირზე. ქართველმა ბერებმა ხატი ეკლესიის საკურთხეველში შესავენეს, მეორე დღეს კი ეკლესიის კარის ზეთავზე იხილეს აღმართული. ბევრვერ სცადეს ბერებმა მისი შესვენება საკურთხეველში, მაგრამ არ იხება. სასწაული რამდენიმეჯერ განმეორდა. ბოლოს ღმერთისმშობელი ძილში გამოეცხადა გაბრიელ ბერს და აუწყა: „გამოუცხადე მძებს, რომ მეტად აღარ გამომცადონ, რადგან არ მწეპავს თქვენი მფარველობა, არამედ თვითონ მსურს ვიყო თქვენი მფარველიც და მეცველიც, არამარტო ამ ცხოვრებაში, არამედ მომავალშიც. დაე ყველა ბერი, ვინც ამ მთაზე კეთილად და ღვთის შიშით იღვაწებს, სასობედეს ჩემი მისა და მეუფის მოწყალებას, რამეთუ მე გამოვითხოვე მისგან ეს ნიჭი და აპა, იფოს თქვენდა სასწაულად: ვიდრე ამ სავანეში იხილებდა ჩემი ხატი, არ მოგაკლდებათ თქვენ ჩემი ძის მადლი და წყალობა“. მას შემდეგ ხატი ღმერთის მშობლის მიერ გამოჩეულად ადგილზე ბრძანდება, არის გამოც იწოდება „პორტიტისად“ ანუ „კარიბჭის-მცველად“.

ჰმსახურებდნენ ღმერთს ღვთისმშობლის ძალით დაცულნი მამანი ჩეგნი და ბრწყინავდა ლავრა? იგი ივერიის ყოვლადწმიდა ღვთისმშობლის ძალითა და მადლით. მას ძველთაგანვე კიდევ ერთი სახელი შეარქვეს - „მწყალობელი“. იგი ყველა მართლმადიდებელ ერში დაემკვიდრა. არსებობს გადმოცემა, რომ სანამ კარიბჭის საკვირველიმოქმედი ხატი ივერთა სავანეში იმყოფება, ათონის მთა მთელს ქვეყნიერებას მოჰყენს მართლმადიდებლობის წმიდა ნათეს და ჯოჯოხეთის ძალები ვერ მოერევიან მას. მაგრამ დადგება დრო და ხატი კაცობრიობის საყოველთა განდგომილობის ჟამს, ანტიქრისტეს გამეფების წინ გაუჩინარდება ისეთივე იდეალური გზით, როგორც მოვიდა. მამინ ბერებმა სასწრაფოდ უნდა დატოვონ წმიდა მთა.

ივერიის ღვთისმშობლის ხატი ათონელ მამათა მოწმობით „ყველაზე სახალხო სიყვარულით სარგებლობს“ წმიდა მთაზე. მისი დღესასწაული აღინიშნება ბრწყინვალე შვიდეულის სამშაბათს. საკვირველიმოქმედ ხატს ლიტანიებით მასვენებენ ზღვის ნაპირას, სადაც იგი პირველად გამოაბრძანა ღმერთმა გაბრიელმა და იქვე მდგომ ღმერთისმშობლის ეკლესიაში აღასრულებენ საღმრთო ლიტურგიას.

ორჯერ განანათლა ზეციურმა დელოფალმა საქართველო: თავისი ხელთუქმნიელი ხატით, რომელიც ანდრია პირველწოდებულს გამოატანა ივერიაში და მის მიერ შეთხზული ჯვრით, რომელიც წმიდა ნინოს გადასცა ივერიელთა საკურთხებლად.

მესამედ კი სასწაულმოქმედი ხატით თვისით განანათლებს ათონის მიიდან იღუმალ, რომ უნდა გამობრწყინდეს.

ივერიის მფარველი ანგელოზი ხომ თავად ზეციური დელოფალია.

მოამხდა
მითი მხელაძამი

მამაჩემი ილარიონ სიხარულიძე

იმ ძველ გამოჩენილ მომღერალთა შორის ერთ-ერთი თვალსაჩინო ადგილი უკავია ილარიონ სიხარულიძეს. იგი გურული სიმღერების კორიფეების: არტემ და ვლადიმერ ერქომაიშვილების, ასევე დიდი ვარლამ სიმონიშვილის მოწაფე და აღზრდილი იყო. 1930 წლიდან ილარიონი ვარლამ სიმონიშვილის ეთნოგრაფიულ გუნდში მღეროდა. ვარლამის გუნდი გამოირჩეოდა ე.წ. „ტრიოს“ სიმღერების შემსრულებელი მომღერლებით, განსაკუთრებით გამოირჩეოდა ის ტრიო, რომელშიც უძაღლეის რანგის მომღერლები – დომენტი ქარჩავა, შერმანდინ

ჭკუასელი და ილარიონ სიხარულიძე მღეროდნენ. ილარიონს ერთი ჩვევა ჰქონდა, სიმღერის დროს პირს არ ალბდა. ვარლამი თურმე აფრთხილებდა გუნდის წევრებს: სიმღერის დროს, როცა საშუალება გექნებოდა, დადებით სარკის წინ და შეხედეთ, როგორ გამოიყურებით. ალბათ, დავალებაც მისცა მომღერლებს, ისე არ გამოვიდეს, ენის კლიტე გამოვიჩნდეთო. მეორე დღეს ერთ მომღერალს – კოტე პაპავას უთქვამს: ვარლამ ბატონო, დავდექი სარკის წინ და იმფერი სანახავი ვიყავი, მგონი პირი მოსაკერავი მაქვსო.

ამას, რა თქმა უნდა, სიცილი მოჰყოლია. ამასთან დაკავშირებით გამახსენდა კიდევ ერთი ამბავი: ადრე ტარდებოდა რაიონული ოლიმპიადები. თბილისში წასასვლელ გუნდებს ამოწმებდა კულტურის სამინისტროს წარმომადგენელი. ოზურგეთის რაიონული ანსამბლის შესამოწმებლად ჩამოვიდა კომპოზიტორი მიხეილ ჩინიანიშვილი. ანსამბლის ხელმძღვანელი იყო ვლადიმერ ერქომაიშვილი. ერთ-ერთი ტრიოს შესრულებისთვის ვლადიმერმა გამოიყვანა დომენტი ქარჩავა, შერმანდინ ჭკუასელი და

ილარიონ სიხარულიძე. სიმღერა რომ დაიწვეს მიხეილი ადგა, ტრიოსთან მივიდა, ილარიონს შეხედა და ვლადიმერს უთხრა: ვლადიმერ ბატონო, ეს კაცი არ მღერისო. ვლადიმერმა სიცილით უპასუხა: ბატონო მიხეილ, მაგი კაცი რომ მღერის, ნეტა ისე სხვები მღეროდნენ. იმ ოლიმპიადაზე გუნდმა დიდ წარმატებას მიაღწია. მამაჩემის პლეადის მომღერლებთან ხშირად მიწვევდა ურთიერთობა და ბევრ მათგანთან მიმღერია კიდევ. ვერ წარმიდგენთ, რა ბედნიერი ვიყავი, როცა სიმღერას ჩავამთავრებდით და სიმღერის

დიდი ოსტატები იტყოდნენ, ყოჩაღ, ილარიონ, კარგად გამოგიზრდიან ბაღანაო. მე ვამაყობ იმით, რომ ილარიონ სიხარულიძის შვილი ვარ და მოვესწარი იმ დიდი კორიფეების ხანას, რომლებმაც ჩვენამდე მოიტანეს ეს ძვირფასი საგანძური, რომელსაც გაფრთხილება და შენახვა უნდა. 35 წელი გავიდა მამაჩემის გარდაცვალებიდან. ღმერთმა ნათელში ამყოფოს ეს უწყებელი კაცი. **ტრისტან სიხარულიძე.** 28.02 - 2020 წელი

გურულ მოჯირითთა უცნობი დეტალები ივანე როსტომის კმ მახარაძე - „მათრასა“

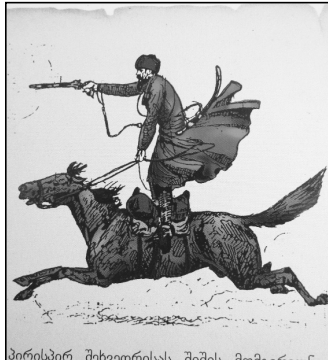
დედოფალი ვიქტორია ალბროს ბადასცემს გურულ მოჯირითთა

მათი ლიდერი იყო პრინცი ივანე მახარაძე. რუსეთში მას დაუკავშირდა აგენტი ერკოლი, რომელმაც ცველანარი საორგანიზაციო საქმეები მოაგვარა მათ ლონდონში ჩამოსაყვანად და ისინი წარმოადგინეს იფენ რეორგ კახაკების პირველი ჯგუფი, რომელმაც რუსეთი დატოვა 1892 წლის 28 მაისს ლონდონური გაზეთი „Pictorial World“ აღნიშნავდა: „ახალი ატრაქციონი ემატება უკვე ისედაც მშვენიერ შოუს ერლ ქორთში, ორმაბათს ჩამოვიდა რამდენიმე დონის კახაკი და ისინი, როგორც ჩვენ გაიფეთ მონაწილეობას მიიღებენ წარმოდგენაში“. ბაფალი ბილის შოუს ვროპაში და კრძიდ ინგლისში კარგად იცნობდნენ. პირველად შოუ 1887 წელს ჩავიდა ლონდონში, დედოფალ ვიქტორიას ოქროს ობიექტზე, სადაც უზარმაზარი წარმატება ხვდა წილად და როგორც ირკვევა, მამნ ეს კახაკები მათთან ერთად არ ყოფილა. (ირაკლი მახარაძე, აკაკი ჩხაიძე, უაილდ უესტის მხედრები“ თბილისი 2001 წელი). გურული მოჯირითები ამერიკის შეერთებულ შტატებში პირველად გამოჩნდნენ 1893 წელს ადამ ფორეასა და ბაფალი ბილის შოუში. გაზეთი „ივერ“ ამის შესახებ 1893 წლის 13 თებერვალს წერდა: „ბათუბი ამს წინად წავიდა აქვამ გურიაში ჩიკაგოს გამოჩენის გამგებელთა სანდო კაცი, რომელსაც დავალებული ჰქონდა, შეკრიბე რამდენიმე ცხენოსანი გურული ვაკაკი და ჩიკაგოს გამოგზავნეო. ამ კაცს

ველოს შვილები ვართ“ ამის შესახებ გაზეთი „ცნობის ფურცელი“ ოუწყებდა: „ამხანად საფრანგეთში მყოფმა გურულმა მომღერებმა დიდი აურზაური გამოიწვიეს. იარაღს ხმულეები ნამდვილ მოძრებს მოაგონებდნენ პარიზელს. სადაც კი გაივლიდნენ ქუჩაში ტევა არ იყო, ქართველები ცველას კახაკები ევონთ, იქი-აქედან გაიძახოდნენ „ ვივ კოხაკ-კოხაკებს გაუმარჯოსო“ („ცნობის ფურცელი ფურცელი“ 11 1903 წელი 13 აპრილი). ლონდონში მანამდე „კახაკები“ არავის ენახა. განსაკუთრებით ინტერეს იწვევდა ხმალანჯალი და მასრები, რომლებიც ინგლისელებს მინიატურული დინამიტი ევონათ. ინგლისური ჟურნალი „The Illustrated London News“ (1892 წელი 18 ივლისი) ოუწყებდა: „საერთაშორისო მებაღობის მშვენიერი გამოჩენა მოწყობილია ერლს ქორთ სტეპენსა და უესტ ბროთონს შორის აქ სამუალებს გეძლეათ კვლეა იხილოთ ბაფალი ბილის უაილდ უესტი ჩრდილოეთ ამერიკის პრეიერიდან, აგრეთვე კახაკები რუსეთის კავკასიიდან, ცნობილი სამხედრო კავალერისტები პრინცი ივანე მახარაძის ხელმძღვანელობით, რომლებიც წარმოაჩენენ „ცხენოსნობის უძარლეს ხელოვნებას“. სულ მალე ნეი სოლსბერმა (უაილდ უესტის გენერალური მენეჯერი) შეტყობინება მიიღო დედოფალ ვიქტორიას მეფანობით უესტის საგან, რომ მისი აღმატებულება დიდად ნასამოვნები იქნება თუ უაილდ უესტის მენეჯერები მოახერხებენ კახაკების ჩაყვანას უინდორში და მშვენიერი ჯიროთის ჩვენებას. 1892 წლის 25 ივნისს გურულმა ივანე მახარაძის ხელმძღვანელობით დედოფლის, მისი შვილების და წარჩინებულ პირთა წინაშე ივიროთეს. კახაკების ცხენზე უკვლამ ჯიროთის შემეურე პრინცი პარი მიუბუდა დედოფალს და გერმანულად უთხრა: „დედა თქვენ ფიქრობთ ესენი მართლა კახაკები არიან?“, სანამ დედოფალი უპასუხებდა მე მივუბრუნდი (ნეი სოლსბერი) და მოუე: „ გარწმუნებთ რომ

ველა და ცველაფერი რასაც თქვენ ხედავთ სცენაზე ზუსტად ის არის, რასაც წარმოადგენენ“. დედოფალი იმდენად ნასამოვნები დარჩა ამ სანახაობით, რომ გურულს გადასცა მათივე ფოტოსურათებით სავსე ალბომი და მდილობა გამოუცხადა. ივლისის საზოგადოებამ ოცი ათასი კაცის მიერ ხელმოწერილი ქუბისა და მდილობის ადრესი შეადგინა. აღიშნულ ფაქტს გამოეხმაურა „მოსკოვსკოე ვედემოსტი“: „ გურულ კახაკებს, რომლებიც ახლა იმყოფებიან ლონდონში პოლკოვნიკ ქოუდის ხელმძღვანელობით, პრეტენზიული მყურებელი ძალზე გულთბილად ხვდება დღეს ისინი გამოძახებული იფენ უინდორში, სადაც დედოფლის წინაშე ივიროთეს“. ცხენოსანთა საერთაშორისო აკადემია „საკუთესო მოჯირითებს ძვირფასი საჩუქრებითა და გულზე დასაკიდი ოქროს მდილობით აჯილდოვებდა, რომელსაც გაჭყნებული ცხენის ფორმა ჰქონდა ამ მდილობით დაჯილდოვებული იფენ: ივანე, პავლე მახარაძეები და ლუკა ჩხარტიშვილი. საინტერესო სტატია, რომელიც დაიბეჭდა „სიტი პრესში“ 1892 წლის 22 ივნისს: „ ბოლო ეამს სახელეა ის, რომ გასართობ სანახაობაში კახაკები მონაწილეობენ. მათ ბრწინვადე სამშორულელო ხელოვნება გაანიათ- ცეკვავენ, გრძელი კოსტიუმების მოუხედავად, ერთნარიად მომხიბვლები არიან, ათითოული მათგანის მოძრაობა ხელეჭტურეკლამათი საცხენოსნო ხელოვნება გამოცეხვია, ზოგი ცხენზე უკვლამ ზის, ზოგჯერ ხმულეებითა შემგვარი, თვით ლიდერი წარმოადგენს არენის მთავარ წერტილს“. ქართველები გახდნენ შეუცვლელი ბაფალი ბილში, როგორც ინდიელები: უფრო მეტად ველური დასავლეთის მკლევარი დი ბრაუნი წერდა: „ვიროთობა როდეთი შემოვიდა ყაზანს კახაკების დასიდან. დაიტერესდნენ რა კახაკების ტრიუკებით, რომლებიც სრულდებოდა გაკუნებულ ცხენზე. ვესტერნმა კოხებებმა მალე წარმოადგინეს მისი სახესხვაობა ამერიკულ როდისო“.

თელო სახოკია წერდა: „ამერიკის თვით საუკეთესო ცხენოსნებაც იძულებული გახდნენ პირველობა დაელოცათ ჩვენებურთათვის“. გურიიდან 1892-1925 წლებში-30 წლის განმავლობაში 150 მეტი ქალი და კაცი 105 - ჯვერ გაეგზავრა საზღვარგარეთ მათ შორის 9 კაცი ივანე მახარაძის სოფლიდან, ბავიდან იფენ: მები: ივანე, სილიბისტრო, პავლე მახარაძეები, ივანეს ბიძაშვილები: ივანე მახარაძე (პატარა) „ჩოსავრებელა“ და ქიშვარდი მახარაძე, მალხაზ, ნიკოლა, მიხეილ ერმილე ანთაძეები. ივანე მახარაძის ტურნე საზღვარგარეთ დასვლობით 4 წელიწადს გაგრძელდა. შემდეგ იგი ქვედა ბავში ცხოვრობდა. მას ჰყავდა 6 შვილი: ეკატერინე, ექვილიანე, აკაკი ელენე გრიგოლი და ალექსანდრე. მისი 9 შვილი იმულისა და 20 შვილიშვილისაგან მხოლოდ ერთადერთი შვილიშვილი აკაკი მისდევს წინაპართა კვალს და ამჟამად საცხენოსნო სპორტის ოსტატობის კანდიდატა. ივანე მახარაძე გარდაიცვალა 1921 წლის ოქტომბერში, მამნ იგი 55 წლის იყო. დასაფლავებულია ქვედა ბავის ეკლესიის გალავანში. 1917 წელს ივანე მახარაძის მიერ ამერიკულ ყაიდაზე აშენებულ სახლს ცეცხლი გაუჩნდა და ისე დაიწვარომ ვერაფერი გადაარჩინეს. დაიწვა პრეტენიის საზოგადოების ადრესი და ჩონა გულზე დასაკიდი მედალიონით. მისი შვილიშვილი ნელი მახარაძე წლების განმავლობაში ცდილობდა სახელოვანი ბაბუის ამბების გაგებას და ბედნიერება ჰქონდა გასცნობოდა მას. ქალბატონი ნელი 2010 წლის გაზაფხულზე გარდაიცვალა. მისი შთამომავლობა სოფელ ბოხე-აურში ცხოვრობენ და შენარჩუნებული აქვთ დიდი ბაბუის კარმიდამო სოფელ ქვედა ბავში. გურული მოჯირითების მიწვევებით თავადასავლებს გაცოცხლებს დაისახა მიზნად და 2000 წლის ოქტომბერში ამერიკელი ქართველი ქართველი რინარდ (ალექსის) ჯორჯიანი-გოგობიაროშვილი გურიას ეწვია

როგორც თავად აღნიშნა თავდაპირველად გადაწყვეტილი ჰქონდა შეესრულებინა მამის თხოვნა და დაეწერა წიგნი ბაბუის ალექსი გოგობიას შესახებ, რომელიც 1896 წლიდან ამერიკაში იმყოფებოდა და წარმატებით ჯიროთობდა გურულელებთან ერთად. „ამერიკის არქივებსა და მეხეუში მასალების ძიებისას ბევრ საინტერესო მასალას გადავაწყვიდი განსაკუთრებით გამაზიანებელი ფაქტორი რომელმაც წიგნის დაწერის ინტერესი გამიღვიბა იყო ის, რომ ცველან გურული ცხენოსნები მოისწინებოდნენ „რუსებს“ ან „კახაკებს“. ბატონი რინარდი 1998 წლიდან ეწევა კვლევა-ძიებას და ბოლოს, როგორც აღნიშნეთ გურიაში ჩამოვიდა. გურიაში სტუმრობისას მიინახულა ადგილი ბაისურა(ბანძარო), ქვედა ბავში ივანე მახარაძის საფლავი შეხვდა მოსახლეობას და ქალბატონ ნელი მახარაძეს. სოფელ ბავში სტუმრობისას რინარდ ჯორჯიანმა თქვა: „ჩემი ამოცანა და საქართველოში ჩამოსვლის მიზანი, რომ დავარდვიო ყალბი ამერიკული მითი, კახაკების შესახებ“. ამერიკელები ხომ ამ ისტორიებს შოუ ბიზნესის დასაწეისად ვლიან და როდენ საამყო მის სათავეებთან სწორედ გურულელები დგანან. რომლებმაც არ იკმარეს თავიანთი საკვდარო სოფელ-ქვეყანა და ახალ სამყაროში ცხენდაცხენ შებიჯეს“. მოუხედავად იმისა, რომ ბევრ მათგანს ბედი უსამართლოდ მოუქა გურულ მოჯირითთა ისტორიები არ კვდება და ცოცხლდება მკლევართა მიერ. **ანანა ლომაძე,** ოზურგეთის საშუალო გარეთიანების ფინანსის მთავარი მკველი

იური ლომაძეს ჯილდოდ 2000 ლარი გადაეცა

ოზურგეთის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს ფრაქცია „ქართული ოცნება - დემოკრატიული საქართველო“-ს ინიციატივითა და ოზურგეთის მერიის მხარდაჭერით, 2020 წლის ევროპის ჩემპიონატზე ბერძნულ რომაულ ჭიდაობაში ვიცე ჩემპიონს **იური ლომაძეს**, მიღწეული წარმატებისთვის 2 000 ლარი, 4 მარტს, საკრებულოს მორიგ სხდომაზე გადაეცა.

ფრაქცია „ქართული ოცნება“ ახალი ინიციატივით გამოდის, რომელიც შემდგომში წარმატებული სპორტსმენების, ევროპის, მსოფლიო პრიზიორების, ოლიმპიური ჩემპიონებისა და მათი მწვრთნელების მუნიციპალიტეტის მხრიდან ერთჯერადად ფულადი ჯილდოს გადაცემას ეხება. საკრებულოს ფრაქციამ, აღნიშნული ინიციატივით მერიას უკვე მიმართა, შემუშავდება ფულადი ჯილდოს გაცემის წესი, რომელიც სამომავლოდ ბიუჯეტში აისახება.

— ჩვენ მაქსიმალურად უნდა დავეჭვიროთ მხარი და დავაფასოთ ყველა იმ სპორტსმენის მიღწევა, რომლებიც ჩვენ მუნიციპალიტეტს, ქვეყნას მსოფლიო მასშტაბით ასახელებენ. ფრაქციის ეს ინიციატივა, რომელსაც

მუნიციპალიტეტის მერიაც უჭერს მხარს, სწორედ ამას ემსახურება აღნიშნა ფრაქცია „ქართული ოცნების“ თავმჯდომარე ტარიელ არაშიძემ საკრებულოს მორიგ სხდომაზე.

ოზურგეთის IV საჯარო სკოლის 7 კლასის მოსწავლის ანა მებრეღაძის წარმატება

ევროპის საბჭოს ინიციატივით გამოცხადებულ კონკურსში „ევროპული მემკვიდრეობის შემომქმნელთა კვირული“ საქართველოდან წარმოდგენილ ხუთი ნამუშევრიდან ერთ-ერთი ოზურგეთის IV საჯარო სკოლის მე-7 კლასის მოსწავლის **ანა მებრეღაძის** ნამუშევარი აღმოჩნდა.

კონკურსის მონაწილეებს უნდა შეექმნათ ნაშრომები თემაზე: ხელოვნება და გართობა/ შემეცნება, ანამ შემეცნების სექტორი აირჩია და შესანიშნავად გაართვა თავი, სწორედ მისი ნამუშევარი შეირჩა საკონკურსოდ წარდგენილ მრავალრიცხოვან ნამუშევრებს შორის.

ვულოცავთ ანა მებრეღაძეს ამ გამარჯვებას და წარმატებებს ვუსურვებთ მომავლის გზაზე.

გაბჩაძე ორი კვირით აღმა

ბელორუსის პრესა საქართველოს ნაკრების შესახებ

ევროპირველობის შესარჩევი ეტაპის პლეი-ოფის ნახევარფინალში საქართველოს ნაკრები 26 მარტს ბელარუსს უმასპინძლებს. მომავალი შეხვედრის წინ ბელარუსულმა „პრესბალმა“ საქართველოს ნაკრებზე წერილი გამოაქვეყნა. როგორც ჩანს, ბელარუსში კარგად არიან ყველაფერზე ინფორმირებულნი და რა თქმა უნდა, „ჯვაროსნებთან“ მატჩისთვის საფუძვლ-იანად ემზადებიან.

55 ათასი ბილეთი ერთ კვირაში გაიყიდა. საბაზო გუნდი კვიპროსის ჩემპიონატიდანაა... როგორ ემზადება საქართველოს ნაკრები ბელარუსებთან დაპირისპირებისათვის. საქართველოში ნამდვილი აჟიოტაჟია

მარტის დასასრულს ისტორიული მომენტი არამარტო ბელარუსი ფეხბურთელებისთვისაა. ან ორი მომენტიც კი - ერთი გუნდისთვის. ანალოგიური ისტორიისთვის ემზადება ჩვენი მოწინააღმდეგე. ამ ქვეყნის გუნდი ზუსტად ჩვენნაირ სიტუაციაშია. მას არასოდეს არ მიუღია მონაწილეობა ტოპ-ტურნირებზე და ამდენად, ეს შანსია, რომელიც მიშელ პლატინის

ბელორუსი იღვივებდა და რომელიც საოცრებად და მილიონში ერთადერთად შეიძლება ჩაითვალოს. მოდით, შევიხედოთ კავკასიაში და ვნახოთ, როგორ ემზადება უკანასკნელი ოცდაათწლეულის უმნიშვნელოვანესი მატჩისათვის საქართველო.

რამდენიმე დღეში გაიყიდა 55 ათასი ბილეთი

მატჩი თბილისის „დინამო არენაზე“ ჩატარდება. სტადიონი თბილისის „დინამოს“ ცნობილი თავდამსხმელის, ბორის პაიჭაძის სახელობისაა და „ასაკით“ თითქმის მინსკის მთავარი არენის ტოლია. ის ორი წლის შემდეგ, 1936 წელს გახსნეს. 70-იან წლებში 78 ათას მაყურებელს იტევდა, ერთ-ერთი შეხვედრას კი 100 ათასზე მეტი მაყურებელი დაესწრო. თუმცა რეკონსტრუქციითა სერიის შემდეგ მისი ტევადობა შემცირდა. ბოლო განახლება 2015 წელს, უფვას სუპერთასისთვის მოხდა.

ახლა „დინამო არენას“ შეუძლია 55 ათასი გულშემოტყვიარი მიიღოს და უკვე ცხადია, 26 მარტს ანშლაგი იქნება. ბილეთების გაყიდვა 5 თებერვალს

დაიწყო, ორ დღეში ნახევარი გაიყიდა, 26 თებერვალს კი საქართველოსთვის უპრეცედენტო მოვლენის თაობაზე გვარწყვს - თამაშამდე ერთი თვით ადრე ყველა ბილეთი გაიყიდა.

თუმცა კორონავირუსმა შესაძლოა, კორექტივები შეიტანოს. ქართველი ჟურნალისტები შიშობენ, რომ არაა გამორიცხული, ხელისუფლებამ მატჩის მაყურებლების გარეშე ჩატარების გადაწყვეტილება მიიღოს ან სულაც გადაიღოს. ვერ ეს ჰიპოთეზურია. სხვა მხრივ დავინახოთ - მარტის ბოლოს ქართველებს ბელარუსებთან მხარს გულმხურვალედ 50 ათასზე მეტი გულშემატკივარი დაუჭერს.

კვიპროსის „ანორთოსისი“ საბაზო გუნდია

არ გაგიკვირდეთ, ფამაგუსტურმა გუნდმა მოულოდნელად და როგორც ჩანს, ალოგიკურად მიიღო თავის რიგებში საქართველოს ნაკრების ძირითადი შემადგენლობის 5 წევრი. ეს ალოგიკურად ერთი შეხედვით ჩანს. თუ თემას ჩაუვლდრამდები, ყველაფერს მივხვდებით. გასულ წელს „ანორთოსისი“ საქართველოს ნაკრების ყოფილმა ნახევარმცველმა თემურ ქეცბაიამ მორედ ჩაიბარა. ადრე ის ამ გუნდის ლირსებას იცავდა. 13 წლის წინ მან „ანორთოსისი“ ჩემპიონთა ლიგაზე გაიყვანა, რაც კვიპროსული ფეხბურთის ისტორიული მიღწევა გახლდათ. შემდეგ ის „ოლიმპიაკოსში“, „აპოლონი“, „ორენბურგს“ და საქართველოს ნაკრებში მუშაობდა.

კარგი, ისტორიაზე საუბარი საკმარისია. ქეცბაიას გუნდში მუდმივი სათამაშო პრაქტიკა თორნიკე ოქრიაშვილმა, გიორგი ლორიაძემ, ბუბა დაუშვილმა და ნიკა კაჭარავამ მიიღეს, იანვარში კი ფამაგუსტურ გუნდში მოსკოვის „სპარტაკიდან“ ჯანო ანანიძე გადავიდა. ნახევარმცველი „თეთრ-წითლების“ ლირსებას 2009 წლიდან იცავდა. ჯანომ „ანორთოსისში“

სათამაშო პრაქტიკა მიიღო და ტონუსშია. სხვათა შორის, ქეცბაიას გუნდი ჩემპიონატის თანაღმდერია. თავად თემურს კი ლამის ქართული ფეხბურთის მხსნელს უწოდებენ.

მთელი საქართველო

„სუსტ ბელარუსთან“ მატჩს ელის ბუნებრივია, ყველა სახალხოდ საუბრობს მომავალ შეხვედრაზე, როგორც ისტორიულ შანსზე, რომლის ხელიდან გაშვება არ შეიძლება და ეს ეროვნული დღესასწაული გახდება. ორ ციტატას მოვიყვანოთ. აი, რა თქვა საქართველოს ნაკრებისა და ტულის „არსენალის“ მცველმა ვია გრიგალავამ:

„როგორც კი ცნობილი გახდა პირველი მეტოქე და შეხვედრის გამართვის თარიღი, მთელი ქვეყანა ამ თამაშის მოლოდინშია, ისევე, როგორც ჩვენ, ფეხბურთელები. ყველას ესმის, რომ ეს შესაძლებელია, ჩვენთვის ყველაზე მნიშვნელოვანი მატჩებია. ჩვენთვის ისტორიაში შესვლის კარგი შესაძლებლობაა. მთავარია, ყველანი ჯანმრთელად ვიყოთ. ვფიქრობ, სხვა მხრივ პრობლემა არ გვექნება - განწყობის და მომზადების საკითხში.“

გასაგებია, ევრო 2020-ზე თამაშის ოცნება მუშაობაში განსაკუთრებულ მოტივაციას მძენს. არა მარტო მე, არამედ ნაკრების ყველა ფეხბურთელს. ასეთ დიდ ტურნირზე მონაწილეობა არასოდეს არ მიველიდა. თუ გავალთ, დიდი ზეიმი იქნება. ეს ქართული ფეხბურთის უზარმაზარი წინადადგმული ნაბიჯი გახდება. იმედია, მიზანს მივაღწევთ“

აი, საქართველოს ნაკრების ყოფილი მწვრთნელის, მოთა არველაძის სიტყვები:

„რა თქმა უნდა, ისევე, როგორც ნებისმიერ ქართველ გულშემატკივარს, მინდა ნაკრებმა თბილისში ორივე მატჩი მოიგოს. ჩემს თაობას ასეთი შანსი არ ჰქონია. შესაძლოა, შემდეგსაც არ ჰქონდეს. ღმერთმა ინებოს, ასეთი

ათასი შესაძლებლობა მოგვეცეს. ახლა მისი ხელიდან გაშვების უფლება არა გვაქვს.“

მე არ მომწონს ბელარუსის ნაკრები. ძალიან კარგად არ თამაშობს. მოკლედ, არაფერი განსაკუთრებული. კოსოვოს გუნდითაც არ ვარ აღფრთოვანებული“

„ყველაფერი კარგადაა, მაგრამ არის პრობლემა...“

მეტოქისგან განსხვავებით საქართველოს ნაკრებს სპეციალური მოსამზადებელი შეკრება არ გაუვლია. ამის გაკეთება, ალბათ, შეუძლებელი იყო - გუნდის ბირთვს ძირითადად ლეგიონერები შეადგენენ. ამდენად, ფეხბურთელები მშვიდად ემზადებოდნენ და ემზადებიან და სათამაშო პრაქტიკას თავიანთ კლუბებში იღებენ, ხოლო ეროვნული გუნდის დამრიგებელი ვლადიმირ ვაისი მთელ ევროპაში მოგზაურობს და შევირდებს თვალს ადევნებს.

მთლიანობაში კი, ტრავმების მხრივ, საქართველოს ნაკრებს პრობლემა არა აქვს. როგორც პრესა აღნიშნავს, გუნდში ყველა პოზიციაზე ორი ფეხბურთელია, გარდა ერთისა. პრობლემატიკური ამპლუა - მარჯვენა მცველი. ამ ფლანგზე „ლუკერნელი“ ოთარ კაკაბაძე თამაშობდა, მაგრამ ტრავმა მიიღო და ინდივიდუალური პროგრამით ვარჯიშობს. საერთაშორისო გამოცდილების მეტი მარჯვენა მცველი ვაისის განკარგულებაში არ არის. ეს იმდენად პრობლემატურია, რომ ქართველთა მესაჭემ ამ პოზიციაზე რამდენიმე მატჩში შემტევი ნახევარმცველი ჯამბულ ჯილაური გამოსცადა.

თუმცა საქართველოში ვითარების დრამატიზებას არ ახდენენ და აღნიშნავენ, რომ ნაკრები ბრძოლისთვის მზადაა. ბელარუსთანაც და შესაძლოა, კოსოვოსთანაც.

7 დღის ამინდის პროგნოზი

მზე, ღრუბლი +11+22 9 მარტი ორშაბათი	მზე, ღრუბლი +9+23 10 მარტი სამშაბათი	მზე, ღრუბლი +8+20 11 მარტი ოთხშაბათი	მზე, ღრუბლი +8 +17 12 მარტი ხუთშაბათი	ღრუბლი +13 +22 13 მარტი პარასკევი	წვიმა +9 +19 14 მარტი შაბათი	მზე, ღრუბლი +6 +14 15 მარტი კვირა
--	---	---	--	--	---	--